

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 171/2018-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. mája 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Ľubomírom Šablicom, Záhradnícka 27, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Bratislava II č. k. 19 C 53/2017-58 z 5. februára 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. apríla 2018 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Ľubomírom Šablicom, Záhradnícka 27, Bratislava, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) č. k. 19 C 53/2017-58 z 5. februára 2018 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“).

2. Zo sťažnosti vyplýva:

„Žalobným návrhom doručeným 17.08.2017 na Okresný súd Bratislava II sa sťažovateľ domáhal, aby mu žalovaná [REDAKOVANÉ] zaplatili z titulu zodpovednosti dedičov za dlhy poručiteľa sumu 10.700,- € s príslušenstvom...

Okresný súd... vyzval sťažovateľa výzvou č. k. 190/53/2017-46 z 22.08.2017..., aby zaplatil súdny poplatok 338,50 € za podanie žaloby voči žalovanej v 1. rade, a ďalšími výzvami pod tým istým číslom konania a s tým istým dátumom, aby zaplatil súdny poplatok za podanie žaloby v sume 154,- €, súdny poplatok za podanie žaloby voči žalovanej v 3. rade v sume 51,- €, súdny poplatok v sume 51,- € za podanie žaloby voči žalovanej v 4. rade a napokon súdny poplatok v sume 51,- € za podanie žaloby voči žalovanému v 5. rade, a to všetko v lehote 10 dní odo dňa doručenia výziev...

Okresný súd... uznesením č. k. 19C/53/2017-49 z 27.09.2017 doručeným právnenému zástupcovi sťažovateľa 02.10.2017 konanie zastavil, čo odôvodnil tým, že sťažovateľ si nesplnil poplatkovú povinnosť v sume 338,50 €, v sume 154,- €, v sume 51,- €, v sume 51,- € a v sume 51,- € v lehote 10 dní odo dňa doručenia výzvy, o čom ho súd poučil...

Sťažovateľ podal proti uzneseniu č. k. 19C/53/2017-49 z 27.09.2017 sťažnosť, ktorú odôvodnil tým, že súd požadoval zaplatenie súdneho poplatku v sume 338,50 €, čo odporuje právnej úprave podľa zák. č. 71/1992 Zb., pričom správna výška poplatku by mala byť 333,50 €. V zmysle § 10 ods. 2 zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch súd konanie podľa § 9 nezastaví, ak žiada zaplatenie poplatku vo výške odporujúcej úprave podľa tohto zákona...

Okresný súd... uznesením č. k. 19C/53/2017-28 z 05.02.2018... sťažnosť zamietol, čo odôvodnil tým, že súdny poplatok za časť žaloby, ktorou žalobca uplatňuje od žalovanej v 1. rade zaplatenie sumy 5.564,- € bol síce vyrubený v dôsledku chyby v počítaní nesprávne, avšak súd konštatuje, že žalobca mohol buď zaplatiť súdny poplatok v správnej a zákonom stanovenej výške 333,50 €, alebo súd v stanovenej lehote na zrejmu nesprávnosť upozorniť, čo však neurobil. Tento argument súdu nepovažuje sťažovateľ za zákonný...

Sťažovateľ má za to, že postupom Okresného súdu Bratislava II došlo k porušeniu jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

Podľa § 10 ods. 1 zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch, ak nebol zaplatený poplatok splatný podaním žaloby, návrhu na začatie konania, dovolania alebo kasačnej sťažnosti, súd podľa § 9 vyzve poplatníka, aby poplatok zaplatil v lehote, ktorú určí, spravidla v lehote desiatich dní od doručenia výzvy; ak aj napriek výzve poplatok nebol zaplatený v lehote, súd konanie zastaví. O následkoch nezaplatenia poplatku musí byť poplatník vo výzve poučený. Podľa § 10 ods. 2 písm. c) zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch, pre nezaplatenie poplatku súd podľa § 9 konanie nezastaví, ak žiada zaplatenie poplatku vo výške odporujúcej úprave podľa tohto zákona.

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (IV. ÚS 77/06, III. ÚS 63/06), každý má právo, aby sa v jeho veci v konaní pred všeobecnými súdmi rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci.

Z uvedeného vyplýva, že výklad a používanie ustanovení zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov vrátane súvisiacich ustanovení Civilného sporového poriadku musí v celom rozsahu rešpektovať základné právo účastníkov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Okresný súd Bratislava II uznesením č. k. 19C/53/2017-58 z 05.02.2018 právo na súdnu ochranu sťažovateľa nerešpektoval, keďže rozhodol v rozpore so zákonnou úpravou, ktorá bola v tomto prípade jednoznačná.“

3. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Bratislava II č. k. 19C/53/2017-58 zo dňa 05.02.2018 porušené bolo.

2. Uznesenie Okresného súdu Bratislava II č. k. 19C/53/2017-58 z 05.02.2018 sa zrušuje a vec sa vracia Okresnému súdu Bratislava II na ďalšie konanie.

3. *Sťažovateľovi sa priznáva primerané zadosťučinenie v sume 5.000,- € (slovom: päťtisíc eur), ktoré je Okresný súd Bratislava II povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.*

4. *Sťažovateľovi sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia v sume 325,42 € (slovom: tristodvadsaťpäť eur štyridsaťdva centov), ktorú je Okresný súd Bratislava II povinný vyplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“*

II.

4. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

5. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa ustanovení § 20, § 50 a § 53 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

6. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

7. O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

8. Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav, a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 268/05).

9. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

10. Do obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02). Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci.

11. Arbitrárnosť rozhodnutia všeobecného súdu môže vyplývať aj z ústavne nekonformného výkladu ustanovení právnych predpisov aplikovaných na prerokovaný skutkový prípad. Právomoc ústavného súdu konštatovať porušenie základného práva účastníka konania pred všeobecným súdom na súdnu ochranu je založená v prípade, ak dospeje k záveru, že napadnuté rozhodnutie všeobecného súdu je v rozpore s požiadavkou ústavne konformného výkladu právnych predpisov.

12. Sťažovateľ namieta porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie okresného súdu č. k. 9 C 53/2017-49 z 27. septembra 2017 (ďalej len „uznesenie o zastavení konania“) vydané vyšším súdnym úradníkom o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku.

13. Podľa § 10 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 71/1992 Zb.“) ak nebol zaplatený poplatok splatný podaním žaloby, návrhu na začatie konania, dovolania alebo kasačnej sťažnosti, súd podľa § 9 vyzve poplatníka, aby poplatok zaplatil v lehote, ktorú určí, spravidla v lehote desiatich dní od doručenia výzvy; ak aj napriek výzve poplatok nebol zaplatený v lehote, súd konanie zastaví. O následkoch nezaplatenia poplatku musí byť poplatník vo výzve poučený.

Podľa § 10 ods. 2 písm. c) zákona č. 71/1992 Zb. pre nezaplatenie poplatku súd podľa § 9 konanie nezastaví, ak žiada zaplatenie poplatku vo výške odporujúcej úprave podľa tohto zákona.

14. Ústavný súd zo sťažnosti a z k nej pripojených príloh zistil, že sťažovateľ podal okresnému súdu návrh na začatie konania, avšak spolu s podaním návrhu nezaplatil súdny poplatok. Následne bol súdom vyzvaný na zaplatenie súdneho poplatku vo výške 338,50 €, a to napriek tomu, že podľa zákona č. 71/1992 Zb. mala byť správne určená výška súdneho poplatku 333,50 €. Sťažovateľ súdny poplatok v nesprávne určenej výške 338,50 € a ani v sume 333,50 € v súdom určenej lehote nezaplatil. Uznesením vyššieho súdneho úradníka bolo konanie zastavené pre nezaplatenie súdneho poplatku a napadnutým uznesením bolo toto uznesenie potvrdené.

15. Všeobecný súd musí vykladať a používať ustanovenia na vec sa vzťahujúcich zákonných predpisov v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu. Aplikáciou a výkladom týchto ustanovení nemožno toto ani iné základné práva obmedziť spôsobom zasahujúcim do ich podstaty a zmyslu. Z tohto hľadiska musí všeobecný súd pri výklade a aplikácii príslušných právnych predpisov prihliadať na spravodlivú rovnováhu pri poskytovaní ochrany uplatňovaným právam a oprávneným záujmom účastníkov konania (obdobne napr. III. ÚS 271/05, III. ÚS 78/07). Princíp spravodlivosti a požiadavka materiálnej ochrany práv sú totiž podstatnými a neopomenuteľnými atribútmi právnej ochrany (predovšetkým súdnej) v rámci koncepcie materiálneho právneho štátu.

16. Ústavný súd dospel k záveru, že z hľadiska formálnoprávneho síce došlo v postupe okresného súdu k pochybeniu vyplývajúceho z nerešpektovania zákonných predpokladov striktne upravených v § 10 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb., za splnenia ktorých nemožno zastaviť konanie pre nezaplatenie súdneho poplatku vyrubeneho v nesprávnej výške, avšak z hľadiska materiálneho ústavný súd súčasne zohľadnil okolnosť, že sťažovateľ v procesnom postavení žalobcu v dotknutom súdnom konaní je advokátom, teda osobou znalou práva poznajúcou aj správnu výšku súdneho poplatku, ktorý sa navyše spori o výšku iba jedného zo súdnych poplatkov nesprávne stanoveného okresným súdom v danom konaní, avšak nezaplatil ani ostatné súdne poplatky určené v správnej výške.

17. Pokiaľ sťažovateľ súdny poplatok nezaplatil, a tým zapríčinil, že konanie muselo byť zastavené, postupoval v rozpore so zásadou „vigilantibus iura scripta sunt“. Táto zásada zdôrazňuje vlastné pričinenie na ochranu svojich práv vyžadujúc, aby aj sťažovateľ sledoval svoje subjektívne práva a robil také kroky, v dôsledku ktorých by nedochádzalo k ich ohrozovaniu a poškodzovaniu. Ak sťažovateľ tvrdí, že zastavením konania sa iba oddiali pokračovanie súdneho konania, je nutné konštatovať, že toto oddialenie spôsobil svojím postupom samotný sťažovateľ, a nie okresný súd, proti ktorému sťažnosť smeruje.

18. S poukazom na uvedené ústavný súd nezistil zásah do označených práv sťažovateľa z materiálneho hľadiska v takej ústavnoprávnej intenzite, ktorý by odôvodňoval ingerenciu zo strany ústavného súdu, čo viedlo ústavný súd k záveru, že základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ani právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru porušené nebolo.

19. Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. mája 2018